1853. No. 77

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 27 SEPTEMBER.

Ten behoeve der ongelukkige bewoners van den Molukschen archipel, is bij den Commissaris des Konings in de provincie Friesland weder ontvangen:

Door bezorging van het Gemeente-Bestuur van Dokkum *f* 8.68.

DE **COMMISSARIS** DES **KONINGS** in de provincie *Friesland*,

Brengt, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld en tot dat einde afgezonden zijn de primitieve patent-kohieren over de dienst 1853/4 van de gemeenten: *Sneek*, *Kollum* en *Veenwouden*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde kohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich bij reclame, gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits zij behoorlijk ingerigt met bijvoeging van de vereischte bijlagen, binnen *drie* maanden na den dag van afkondiging der Kohieren, zij ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in de Divisie van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Den belanghebbenden wordt verder aangeraden, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij bij overschrijding daarvan, door eigene schuld zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 23 September 1853.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 23 September 1853, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 12,30.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 255,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . - 255,00.

Leeuwarden, den 24 September 1853.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 23 September.

De verschepingen van hier en van Liverpool naar Australie gaan steeds op grooten schaal. Thans liggen alleen alhier gereed ruim 130 groote schepen om ladingen naar het Goudland over te brengen; de hoeveelheid levensmiddelen en andere goederen die derwaarts gezonden worden is verbazend; alleen van het artikel bier, weet men, dat gedurende de laatste maanden de dagelijksche inkoop niet bij honderden maar bij duizenden dozijnen flesschen plaats vindt.

BRUSSEL, den 23 September.

Het statistiek congres heeft in zijne zitting van eergisteren besloten dat in alle beschaafde landen volledige en gelijkvormige opgaven dienen verzameld te worden omtrent de inkomsten en de uitgaven der ongegoede en van dagelijkschen handen-arbeid levende huisgezinnen; er is ook eene schets vastgesteld van al hetgeen die opgaven dienen te bevatten. Wanneer men eens het budget, gelijk het door het congres genoemd wordt, van de arbeidende klasse in de onderscheiden landen juist en volledig voor zich zal hebben, meent men de vraagstukken betreffende de armoede en de armenzorg beter te zullen kunnen oplossen.

's GRAVENHAGE, den 24 September.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Donderdag heeft de commissie belast met het opmaken van een adres van antwoord op de troonrede haar ontwerp, volgens de daarop door de afdeelingen gemaakte aanmerkingen, veranderd en vastgesteld, ter tafel gebragt.

De vergadering heeft de heeren *van Aylva van Pallandt* en *Blankenheijm* gekozen als leden der commissie welke met den Voorzitter de huishoudelijke aangelegenheden der Kamer zal regelen.

In de zitting van gisteren is behandeld het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede. Nadat de algemeene strekking van dat stuk, waarover niemand het woord heeft gevoerd, zonder hoofdelijke stemming was goedgekeurd, zijn de bijzondere paragraphen achtereenvolgens, met uitzondering alleen der vijfde, over welke de heer *Tonckens* eenige opmerkingen heeft in het midden gebragt, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen. De drie en twintig in deze vergadering tegenwoordig geweest zijnde leden hebben daarop hunne goedkeurende stem aan dit ontwerp gegeven, zoodat het onveranderd, en gelijk het door de commissie van redactie was opgesteld, is aangenomen.

Het door de Kamer aangenomen adres zal aan Zijne Majesteit den Koning worden aangeboden door eene commissie, bestaande uit den Voorzitter der Kamer, uit de leden die het adres hebben ontworpen, zijnde de heeren: *van Eijsinga*, *Lotsij*, *van Rhemen van Rhemenshuizen* en *Insinger*, vermeerderd met de heeren *van den Dries* en *de Vos van Steenwijk*.

In deze zitting heeft de heer *van Eijsinga*, namens de commissie belast geweest met het onderzoek der geloofsbrieven van het herkozen lid uit Zeeland, den heer *van der Lek de Clercq*, daaromtrent verslag uitgebragt en, aangezien de ingediende stukken in orde bevonden waren, tot de toelating van dien heer geadviseerd, met welke conclusie de Vergadering zich vereenigd heeft.

Tot leden der commissie voor de stenographie zijn door den Voorzitter herbenoemd de heeren die daarvan vroeger deel uitmaakten. De Kamer is tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag heeft de commissie belast geweest met de overbrenging der nominatie van drie candidaten voor het voorzitterschap aan Z. M. den Koning, bij monde van den heer *Taets van Amerongen*, verslag van hare zending gegeven.

Daarop is voorgelezen een afschrift van een ingekomen Koninklijk besluit van heden, waarbij aan jhr. *W. Boreel van Hogelanden* gedurende het tegenwoordig zittingjaar wordt opgedragen het voorzitterschap der Kamer.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren:

een wets-ontwerp houdende bekrachtiging der tusschen den minister van kolonien en de Nederlandsche Handel-Maatschappij gesloten overeenkomst;

een wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij van 1854;

een wets-ontwerp betrekkelijk de inkwartiering en het onderhoud van krijgsvolk;

twee afschriften van Koninklijke besluiten betrekkelijk de sluiting der afgeloopen buitengewone zitting en de benoeming van den heer mr. *J. A. Philipse* tot Voorzitter der Eerste Kamer van de Staten-Generaal;

zeven en zestig missives van de Eerste Kamer, houdende kennisgeving dat deze zich met even zoovele haar door de Tweede Kamer toegezondene wets-ontwerpen heeft vereenigd;

even zoovele missives van den Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings, berigtende dat Zijne Majesteit de door de beide Kamers in de afgeloopen zitting aangenomen wets-ontwerpen met Hoogstdeszelfs goedkeuring heeft bekrachtigd.

De Kamer is daarna overgegaan tot het trekken der afdeelingen, waarna de leden zich naar hunne respective sectien hebben begeven, om zich met de keuze van voorzitters, onder-voorzitters, leden der commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede en leden der commissie voor de verzoekschriften bezig te houden.

Na eenige oogenblikken schorsing heeft de Voorzitter medegedeeld, dat door de afdeelingen gekozen zijn:

tot hare voorzitters, de heeren: *van Goltstein*, *Dirks*, *van Rappard*, *Godefroi*, [illegible]

tot hare onder-voorzitters, de heeren: *Baud*, *Hoffman*, *Storm van 's Gravesande*, *Luijben* en *Gevers van Endegeest*;

tot leden der commissie voor de verzoekschriften, de heeren: *Schuurbeque Boeije*, *Donker*, *Hoekwater*, *van der Veen* en *van den Heuvel*;

tot leden der commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede, de heeren: *Schimmelpenninck van der Oije*, *Dirks*, *van Rappard*, *Godefroi* en *van Lennep*.

In de zitting van gisteren is ingekomen een wets-ontwerp, verklarende het algemeen nut van den aanleg van een kunstweg van Swichum naar den weg van Warrega naar Goutum en Leeuwarden, met daarbij behoorende memorie van toelichting, welke stukken naar de afdeelingen zijn verzonden om aldaar te worden onderzocht.

De Vergadering heeft benoemd tot leden der huishoudelijke commissie dezelfde heeren die in de afgeloopen zitting daarvan deel uitmaakten, en tot leden der commissie voor de Stenographie de heeren: *Wintgens*, *van Bosse* en *de Brauw*.

De commissie voor het opmaken van een adres van antwoord op de troonrede heeft haar ontwerp ter tafel gebragt. Dat stuk zal voor de leden gedrukt en aan hen rondgedeeld, alsmede ten fine van onderzoek naar de afdeelingen gezonden worden. Daar de heer *Godefroi*, tot die commissie behoorende, schriftelijk had berigt dat hij wegens ongesteldheid aan de werkzaamheden der vergadering geen deel kon nemen, heeft de vierde afdeeling, waartoe die heer behoort, een ander in zijne plaats verkozen en wel den heer *Meeussen*.

In de zitting van heden zijn de begrootingswetten voor het jaar 1854 door den minister van finantien aangeboden.

De minister heeft bij die aanbieding o. a. gezegd, »dat het eindcijfer daarvan bedraagt *f* 70,216,987.71, de raming der middelen en inkomsten *f* 71,789,752.51½, en de raming dus de uitgaven overtreft met *f* 1,572,764.80½.

Vergeleken met het cijfer der begrooting zoo als zij voor het loopende jaar werd vastgesteld, zullen de uitgaven voor 1854 eene vermeerdering opleveren van *f* 131,909.39½: onbegrepen de kosten voor het Roomsch-Katholijk kerkgenootschap, over 1853 geraamd op *f* 479,549.18½, welke, voorloopig voor *memorie* zijn moeten uitgetrokken worden.

De raming der middelen voor 1854 overtreft die over het loopende jaar met *f* 103,930.12½.

Omtrent de nieuwe of verhoogde uitgaven, vermeent de minister niet met stilzwijgen te moeten voorbijgaan, dat behalve eene som van *f* 335,000 voor nieuwe en belangrijke werken, als daar zijn: de aanbouw van gevangenissen, de sluiting van het Kanaal van St. Andries, de verbetering van den Hollandschen IJssel en de vernieuwing van het postgebouw te Amsterdam, nog inzonderheid in het hoogere eindcijfer voor 1854 is begrepen eene som van *f* 786,362.50, welke in het IXde hoofdstuk *A* voor amortisatie van schuld is uitgetrokken en zulks om te voldoen aan het voorschrift van art. 9 der wet van 27 September 1841 (*Staatsblad* no. 35).

Met betrekking tot de *middelen* valt, over het algemeen aan te merken, dat de uitkomsten van de jongst afgeloopene jaren tot leiddraad hebben gestrekt, en dat de Regering op grond van de verkregen ondervinding heeft gemeend ettelijke veranderingen in de raming te moeten maken.

De uitzigten onder welke het volgende dienstjaar zal worden ingetreden, mogen gunstig worden genoemd, vooral omdat men, op goede gronden zich vleijen mag, dat aanzienlijke sommen, welke voor rentebetaling hebben moeten uitgetrokken worden, niet zullen behoeven te worden uitgegeven.

Maar hoe voordeelig ook die uitzigten mogen wezen, de Regering wil ze zonder eenige overdrijving aan u hebben voorgesteld.

Het is niet te ontkennen, dat onderscheidene aangelegenheden veeleer uitbreiding dan inkrimping van uitgaven zullen vorderen, en dat alzoo langs den weg van bezuiniging bezwaarlijk de ontheffing kan verkregen worden, welke hier zoo wenschelijk zoude wezen. Wel verre dan ook van zich in dit opzigt door overdreven voorstellingen te laten misleiden, vermeent de Regering dat men zich doordrongen moet houden van het besef dat in de voortgezette delging van schuld zoo niet alleen en bij uitsluiting, dan toch hoofdzakelijk het middel is te vinden, om te geraken tot een meer verzekerden toestand.

In de laatst verloopen jaren heeft men door aanwending van het overschot op 's lands middelen tot inkoop en aflossing van schuld, eene aanmerkelijke verlaging van het cijfer der renten verkregen en bij zamentrekking van de resultaten der verschillende sedert 1850 genomen en verder in den loop van dit jaar, nog uit te voeren maatregelen, zal het blijken dat wij de uitgaven voor renten van de Nationale Schuld met ruim 8½ tonnen gouds verminderd zullen zien, en waarschijnlijk zal opgevoerd worden tot 11 tonnen gouds.

Mogten ons de middelen niet ontvallen om op deze wijze te blijven voortgaan, het tijdstip zou niet zoo verre meer in de toekomst verwijderd zijn, waarop men afdoende op ontheffing van lasten bedacht zoude kunnen wezen. De Regering weet hoe daarop is aangehouden en hoe het met reden gewenscht kan worden, dat aan billijke verlangens in dat opzigt worde te gemoet gekomen, maar op grond zoowel van de daarover gehoudene raadpleging in deze Kamer, als van hetgeen het welbegrepen belang des lands haar toeschijnt te vorderen, acht zij nog den tijd niet aangebroken om daartoe te kunnen overgaan. Zij gelooft dat men zich voor 's hands zal moeten bepalen om in de bestaande belastingen of heffingen die verbeteringen of wijzigingen te brengen, waardoor belemmeringen of bezwaren kunnen worden weggenomen of gematigd, en zooveel mogelijk de belangen der ingezetenen met de eischen der schatkist kunnen worden overeengebragt.

Het uitzigt op renteverminderinq door conversie is al meer en meer geweken, en de Regering oordeelt, dat het in de bestaande omstandigheden niet geraden is de zoo aanmerkelijke sommen, welke tot goedmaking van de kosten der conversie moeten worden bijeengehouden, langer ongebruikt te laten. Zij wenscht er eene bestemming aan te geven, welke aanstonds tot de besparing van uitgaven moet leiden, en zal dienvolgens eene wet voordragen, welke onder anderen de strekking zal hebben om de beschikbare kapitalen aan te wenden tot aflossing van de geldleening voor het Haarlemmermeer.

De minister heeft eindelijk nog medegedeeld:

1°. Dat de uitgestelde uitgifte van *tien millioen gulden* aan muntbiljetten, met het einde dezes jaars zal kunnen plaats hebben. De renten op dat fonds zijn begrepen in de uitgetrokken sommen in de begrooting, doch men mag op goede gronden verwachten dat daarover niet zal behoeven te worden beschikt, waardoor eene belangrijke som als vrijvallende is aan te merken.

2°. Dat de gunstige uitzigten omtrent de scheepvaart en den scheepsbouw in het vorige jaar gegeven, zich allezins bevestigen.

3°. Dat de werking en de uitkomsten onzer verordeningen betreffende de brievenpost bij voortduring stof tot tevredenheid geven. Met het nemen van verdere maatregelen tot verbetering, waarbij het algemeen een zoo groot belang heeft, is sedert de jongste mededeeling daaromtrent, weder eene aanmerkelijke schrede voorwaarts gedaan''.

De commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede heeft haar ontwerp, naar aanleiding van de daarop in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen nader gewijzigd, vastgesteld en ter tafel gebragt. Dit stuk zal gedrukt, aan de leden rondgedeeld en door de Kamer behandeld worden op Maandag aanstaande, den 26 dezer, aan te vangen des voormiddags ten elf ure.

— Bij de memorie gevoegd bij de voordragt van wet, ter goedkeuring van eene overeenkomst, tusschen den minister van kolonien en het bestuur van de Nederlandsche Handel-Maatschappij, wordt aangemerkt, dat, ten gevolge van de ontbinding der Tweede Kamer, de in Febr. geslotene overeenkomst, welke ten zijn geacht met den 1 Januarij van dit jaar in werking te zijn getreden, is vervallen; dat alzoo nieuwe onderhandelingen hebben plaats gehad, welke hebben geleid

tot het sluiten van de onderwerpelijke overeenkomst, die zou worden gerekend met den eersten Januarij 1854 in werking te komen.

Wat den vorm betreft, beweert de minister, dat is gelet op de in de afdeelingen deswegens ter sprake gebragte aanmerkingen. Wat de zaak aangaat, zijn, zoo de minister verklaart, de vorige grondslagen behouden. Evenwel is, in stede van het commissie-loon van 2½ over de jaren 1853 en 1854, dit loon over 1854 op 2¼ gesteld; — is het cijfer van de hoeveelheid koffij, welker verkoop in Indie zich de Regering voorbehoudt, vermeerderd met 30,000 pikols, vermits de productie van de Padang koffij toeneemt, — in 1852 reeds is gestegen tot 120,000 pikols en, bij verderen vooruitgang, kan klimmen tot boven de bij vorige overeenkomst bedongene hoeveelheid van 150,000 pikols. De rente van het aan den Staat opgeschoten kapitaal van 10 millioen wordt van 4 op 3½ pCt. verminderd; het commissie-loon, na 1854, op 2 pCt.; voor betaling en verzending van goederen op 1 pCt.; van specie op ½ pCt.; voor betaling van pensioenen op 1 pCt., en de vergoeding voor de werkzaamheden der factorij op ƒ 140,000. Met de bepaling van het commissie-loon na 1854 op 2 ten honderd, heeft de Regering, zoowel als de Maatschappij, naar het oordeel des ministers, blijken gegeven van hare zucht ter bevordering van 's Rijks belangen.

LEEUWARDEN, den 26 September.

Jl. Vrijdag namiddag ten 1 ure is het 4de bat. van het 7de reg. infanterie, onder kommando van den majoor *W. J. Knoop*, uit het kamp bij Zeist, in deze stad teruggekeerd. — Het corps officieren en de muzijkanten der stedelijke schutterij hadden het voornemen opgevat, om zich ten 1 ure buiten de stad te begeven en het bataillon te gemoet te gaan. Door den bespoedigden marsch der troepen, waarschijnlijk het gevolg van het slechte weder, zijn zij echter verhinderd geworden aan hun voornemen gevolg te geven.

— Naar men verneemt, is op heden in eene, tot dat einde gehouden vergadering, de onderwijzer der jeugd *J. Glastra van Loon*, van Poppingawier, in diezelfde betrekking gekozen te Stiens.

— Nadat de cholera gedurende dit jaar zich wederom in onderscheidene rijken van Europa had geopenbaard, bleef ons vaderland nog langen tijd van deze vreeselijke ziekte bevrijd. In Zuid-Holland heeft zich deze ziekte echter voor eenigen tijd en thans ook reeds in Noord-Holland geopenbaard, en terwijl zij in de eene plaats gelukkig afnemende is, rukt zij echter in eene andere plaats dagelijks meerdere slagtoffers weg. Onderscheidene besturen hebben het dan ook van hunnen pligt geacht, alle zoodanige maatregelen te nemen, als het afstellen van jaarmarkten, het reinigen der huizen en het aanbevelen der zindelijkheid vooral in scholen, als allen bevorderlijk om deze ziekte zoo mogelijk te weren. Hoewel onze stad en provincie, voor zooverre ons bekend, tot heden verschoond is gebleven, achten wij het echter niet ondienstig de algemeene aandacht te vestigen zoowel op derzelver nabijheid als op de maatregelen die tegen dezelve genomen worden en op die door de Vereeniging van Friesche Geneeskundigen, blijkens in deze Courant voorkomend berigt, voorgesteld.

Met het oog op de mogelijkheid van het uitbarsten der cholera, heeft ook de minister van justitie de betrokken commissien van administratie over de gevangenissen herinnerd aan de in 1848 ter zake gegevene voorschriften en bij vernieuwing aanbevolen, om het drinkwater der gevangenen meermalen te ververschen, en zoo min mogelijk gebruik te maken van voedsel, dat lang aan de lucht blootgesteld is geweest.

Te Amsterdam is de cholera vrij belangrijk toegenomen. Het eerste geval is den 7 September voorgekomen, de verdere gevallen bepaalden zich tot den 17den tot eenige weinige; van 7—20 Sept. zijn in het geheel 52 gevallen aangegeven. Verder van 20—21 Sept. 42 gevallen; van 21—22 Sept. 28 gevallen; van 22—23 Sept. 25 gevallen. Het totaal bedraagt dus 147 gevallen, waarvan 86 als overleden aangegeven zijn.

Te Rotterdam zijn aangegeven op 24 September: 25 cholera-lijders, 12 hersteldden en 18 overledenen.

Te Schiedam zijn van 6 tot 21 dezer aangetast 74 personen, waarvan 45 overleden en 2 hersteld; in behandeling zijn gebleven 27.

Te Schoonhoven is den 12 dezer de cholera uitgebroken in eene slaapstede, waarin bij gelegenheid der kermis een aantal vreemdelingen met draaiorgels, kunstenmakers, enz., was gehuisvest, die gedeeltelijk van Rotterdam derwaarts gekomen waren. Sedert zijn aldaar dagelijks, onder verschillende standen, gevallen voorgekomen, welker getal thans op ongeveer 25 wordt gerekend, waarvan 11 à 12 sterfgevallen.

Te Hazerswoude, alwaar de cholera vrij hevig woedde, is dezelve sedert een paar dagen aan het afnemen. In ruim 14 dagen is hoofdzakelijk in een paar streken van het dorp ruim een 25-tal personen bezweken.

— Men wil weten, dat Z. M. de Koning tegen de helft der volgende maand naar Limburg zal vertrekken, ter bijwoning van de opening van den Aken-Maastrichtschen spoorweg.

— De minister van finantien (gelezen hebbende het Koninklijk besluit van den 15 dezer no. 11, *Staatsblad* no. 103, houdende maatregelen tot aanmoediging van den invoer van *granen* en andere *levensmiddelen*, hetwelk laatst uitgegeven en in de *Staats-Courant* is geplaatst) heeft goedgevonden en verstaan, bij resolutie van 17 September jl., de heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen aan te schrijven, om aan de daarbij betrokkene ambtenaren in hunne respective directien de vereischte orders uit te vaardigen, dat overeenkomstig het bepaalde bij art. 2 van hetzelve besluit, de daarin vermelde goederen, welke op of nà den 22 September aanstaande van *buiten 's lands* ten uitvoer worden aangegeven, of uit de entrepôts in consumtie worden gedeclareerd, tegen betaling van het bij dat besluit bepaalde verminderde inkomend regt, ten invoer worden toegelaten.

— Bij arrest van den Hoogen Raad is uitgemaakt dat eene plaatselijke verordening omtrent de ophaling van asch en vuilnis, waarbij aan de ingezetenen het vrije genot en de vrije beschikking over die voorwerpen wordt benomen, moet geacht worden in strijd te zijn met de grondwet en alzoo onverbindend.

— Van Donkerbroek wordt dd. 21 dezer gemeld: Heden morgen 10 uur ontstond er brand in het huis bewoond door de wed. *N. A.* te Wijnjeterp, met dat gevolg dat het huis met bijna alle het daarin aanwezige, waaronder drie kalveren, een varken en de geheele oogst, een prooi der vlammen is geworden. De bewoonster was afwezig en met haren knecht, wiens kist gered werd, naar de weekmarkt te Gorredijk. Het huis, behoorende aan den heer *Pel*, te Dragten, was tegen brandschade verzekerd.

— Door den raad van Groningen is bepaald, dat, om overwegende redenen: namelijk de vrees voor het uitbreken der cholera — de aanstaande herfstkermis aldaar niet zal worden gehouden.

— Volgens particulier schrijven, te Middelburg ontvangen, is Zijner Majesteits fregat, *Prins van Oranje*, kapt. ter zee *Stol*, den 5 dezer te Malta gearriveerd en was het vertrek van daar op 7 dezer bepaald. Alles was wel aan boord, ofschoon de hitte, zelfs volgens getuigenis der inwoners, zeer hevig was, staande de thermometer des daags op 86°, en des nachts op 80° of 78°. Men schreef die warmte aan den in de laatste weken gewaaid hebbende *sirokka* toe. Met December aanstaande meende men te zullen repatriëren.

— Volgens berigt uit Malta van den 8 dezer, zou Zr. Ms. fregat *Palembang*, kapt. ter zee *J. P. Wouters*, den 20sten des avonds naar Smyrna zeilen en van daar naar den Griekschen Archipel. Aan boord was alles wel.

— De *Middelburgsche Courant* berigt het volgende:

»De minister van binnenlandsche zaken is, bij besluit van Z. M. den Koning van 18 dezer, gemagtigd, aan den heer *A. Du Bois* voorloopig concessie te verleenen tot aanleg en exploitatie van eenen spoorweg, uitgaande van Vlissingen door Middelburg, langs Bergen-op-Zoom, Breda, Tilburg, 's Hertogenbosch, tot Venlo. Met genoegen kunnen wij daarbij voegen: dat de heer *D. Dronkers* en andere geachte gewestgenooten in deze zoo zeer belangrijke zaak zijn betrokken."

— De te Londen uitkomende dagbladen *the Shipping and Mercantile Gazette* en *the Globe*, van jl. Maandag avond, deelden reeds in haar geheel de op dien middag ten half twee ure door den Koning uitgesproken troonrede mede. Eerstgemeld dagblad vestigt op deze merkwaardige bijzonderheid, hoogst vereerend voor de *International Telegraf Company*, de aandacht zijner lezers.

— Volgens berigt uit Londen van 24 dezer, was aldaar ter beurze het gerucht verspreid, dat de gecombineerde Engelsche en Fransche vloot de Dardanellen gepasseerd was en dat lord *Aberdeen* zijn ontslag heeft ingediend. Zoo als van zelf spreekt, heeft deze tijding eenen allerongunstigsten indruk op den stand der meeste fondsen veroorzaakt en hebben consols dientengevolge ca. 2 pCt. ondergaan. — In afwachting, dat nadere berigten de onjuistheid van dit gerucht zullen staven, zij voorloopig aangemerkt, dat de dagbladen, welke tot dusverre altijd een vreedzamen afloop van voorspeld hebben, thans erkennen, dat de verwikkelingen van een ernstigen aard beginnen te worden. Welligt is de tegenwoordige vrees weder even overdreven als het vroegere onbegrensde vertrouwen op een spoedigen vreedzamen afloop. — Men zal binnen weinige dagen weten, waaraan men zich te houden hebbe.

Benoemingen van Wethouders.

Behalve de reeds vermeldde benoemingen van wethouders te: Leeuwarden, Bolsward, Dockum en Sneek, is de uitslag dier benoemingen in de volgende gemeenten geweest als volgt:

ACHTKARSPELEN, de heer *Jan Binnes Hulshoff*, te Surhuisterveen, in plaats van den heer *D. L. Gorter* als raadslid afgetreden.

AMELAND, de heer *Pieter Jacobs Kat*, te Hollum, (herbenoemd).

BARRADEEL, de heer *Petrus Johannes Wijbrandus Knoll*, te Sexbierum, (herbenoemd).

DANTUMADEEL, de heer *Roelof Johannes v. d. Woude*, te Rinsumageest, (herben.) en *Minne Gelts de Jong*, te Dantumawoude, in plaats van den heer *E. T. Annema*.

FRANEKER, de heer *Jillert Jellema Dzoon*, (herbenoemd).

FRANEKERADEEL, de heer *Jan Huidekoper*, te Midlum, (herbenoemd).

HASKERLAND, de heer *Rienk Geerts*, te Joure, in plaats van den heer *H. Borger*, (als raadslid afgetreden).

HEM. OLDEPH. en NOORDW., de heer *Rimmer Bottes Bouma*, te Hemelum, (herbenoemd).

HENNAARDERADEEL, de heeren *Ate Sjoerds IJpma*, te Oosterend en *Piers Eringa*, te Edens (herbenoemd).

LEEUWARDERADEEL, de heeren *Jan Pieters de Vries*, te Stiens (herbenoemd) en *Jacob Andeles Palsma*, te Wirdum (in plaats van den heer *D. T. R*...

MENALDUMADEEL, de heer *Karsjen Jetses Kolma*, te Boxum (herbenoemd).

OOSTDONGERADEEL, de heer *Johannes Douwes Beintema*, te Engwierum, nadat de heeren *P. Helder* (aftredend wetb.) en mr. *J. Witteveen*, voor de benoeming hadden bedankt.

SMALLINGERLAND, de heeren *Pieter Klases Pel*, te Dragten en *Lammert Wietzes Brandsma*, te Dragten (herbenoemd).

TIETJERKSTERADEEL, de heer *Albert Jelmers de Boer*, te Suameer, in plaats van den heer *H. Wilhelmy*, (niet als raadslid herkozen).

UTINGERADEEL, de heer *Sjouke Hijlkes Hijlkema*, te Akkrum en ... *Hijlkes Watzema*, te Oldeboorn, (herbenoemd).

WESTSTELLINGWERF, de heer *Jacob Sickenga*, te Wolvega, (herbenoemd).

WONSERADEEL, de heer *Bauke Siebes IJetsinga*, te Arum, en den heer ... *Kingma*, (herbenoemd).

WORKUM, de heer *Jan Rintjes Visser* (herbenoemd).

IJLST, de heer *Gerrit ten Cate*, (herbenoemd).

221ste STAATS-LOTERIJ.

Derde klasse.

1ste Trekk.	Nos. 18076, 2466, 15281, ieder een prijs van ƒ 1000. No. ... een prijs van ƒ 1250. No. 6025, een prijs van ƒ 25,000.
2de »	No. 10370, een prijs van ƒ 1250. Nos. 7398, 7825, ... 19815, ieder een prijs van ƒ 1000. No. 15108, een prijs van ƒ 5000.
3de »	No. 18091, een prijs van ƒ 2500. No. 4670, een prijs van ƒ 1000.
4de »	Nos. 11318, 904, ieder een prijs van ƒ 1000.

DE VEREENIGING VAN FRIESCHE GENEESKUNDIGEN, als afdeeling *FRIESLAND* der Nederl. Maats. voor Geneeskunde, heeft in hare twee laatste vergaderingen tot bijzonder onderwerp harer beschouwing en overweging genomen, welke *maatregelen* als de meest doeltreffende zouden kunnen worden aangewend, om de ook thans weder tot ons land doorgedrongene cholera zoo mogelijk te *voorkomen* of reeds ontstaan zijnde, *hare verdere verspreiding tegen te gaan.*

Den uitslag harer overwegingen heeft zij gemeend langs dezen weg zoowel aan Frieslands geneeskundigen als aan alle weldenkenden bekend te maken, om in eene zoo belangrijke zaak op aller medewerking in de ruimste mate te rekenen. Bij velen immers zullen nog niet geheel en al zijn uitgedoofd de treurige gewaarwordingen, opgewekt tijdens het heerschen der cholera in de maanden van het jaar 1849 in onderscheidene plaatsen van de provincie en land. — Overbodig mag het genoemd worden te herinneren dat ook toen zoowel als *elders*, voornamelijk in den geringen stand en alzoo onder die klasse van menschen, bij welke het doorgaans aan vele, en in dergelijke omstandigheden hoogst noodige dingen ontbreekt, de meeste ziekte gevallen voorkwamen en de arme menigen treurigen pligt had te vervullen, terwijl de meer gegoeden overvloedige stof vonden tot dankbaarheid dat zij en de hunnen bleven gespaard.

Van waar dat verschil? welke is de grondoorzaak van de algemeene waarneming, dat de behoeftigen meer dan anderen van de bedoelde ziekte hebben te lijden? De ervaring van vele deskundigen binnen Nederland en daar buiten, heeft duidelijkste bewezen dat sobere voeding, slechte huisvesting, ophooping van personen in beperkte ruimte, schamele kleeding en gebrekkig deksel, als omstandigheden moeten worden beschouwd, die de voorbeschiktheid tot het ontstaan der ziekte begunstigen.

Edel en prijzenswaardig zijn de pogingen te noemen van de gewestelijke besturen vroeger aangewend en thans weder beraamd, om hulp en bijstand te verleenen, wanneer eenmaal de cholera zich binnen de grenzen van het gewest of van de gemeente heeft geopenbaard.

De leden van de afdeeling Friesland van de maatschappij tot bevordering der geneeskunde, stellen de bereids genomene maatregelen op hoogen prijs en verklaren zich bereid naar vermogen daartoe mede te werken. Zij wenschen echter eene schrede verder te gaan. In onderscheidene gemeenten van ons land vertoont zich de ziekte thans weder in meer of minder hevigen graad. Friesland (zoover ons bekend) is tot nu toe verschoond. Doch wanneer wij denken dat in den tegenwoordigen tijd van algemeene duurte van levensmiddelen, velen in de eerste levensbehoeften niet dan hoogst gebrekkig kunnen voorzien, is het dan niet te vreezen dat, indien eenmaal de ziekte tot ons doorgedrongen (hetgeen God verhoede!) het getal lijders welligt dat van 1849 zal overtreffen? En gelijk het in den regel gemakkelijker is eenen magtigen vijand buiten te sluiten, dan zijne woede te beteugelen, wanneer hij eenmaal doorgedrongen is, zoo ook zijn onzes inziens voorzorgen noodig en noodzakelijk vòòr dat het onheil zich heeft gevestigd. — Verbetering van voeding en kleeding, vesting der behoeftigen, vooral ook van het jongere geslacht, daar dit in den regel eerder wordt aangetast, is volgens het oordeel der afdeeling de dure pligt van de meervermogende ingezetenen in iedere gemeente. Hierdoor althans zal men de voorbeschiktheid tot de ziekte getracht hebben te beperken en, hoe ook de uitkomst wezen moge, eens de zelfvoldoening smaken, te hebben gedaan wat in onze magt was om te doen.

Het is alzoo de dringende wensch door de leden van de afdeeling in hare vergadering en thans in het openbaar geuit, dat de geneeskundigen in iedere gemeente van de provincie de meergegoede ingezetenen opwekken tot het daarstellen van eene *commissie van Hulpverstrekking*, die door bijdragen ... in staat gesteld, zullen trachten te voorzien in de dringendste behoeften der huisgezinnen, die naar het oordeel van de geneeskundigen daartoe het eerst in aanmerking komen.

De afdeeling meent zich te moeten onthouden meerdere wenken te geven omtrent de wijze van zamenstelling of werking van zoodanige commissie, overtuigd als zij is, dat de plaatselijke omstandigheden te veel verschillen om deswegens eenen algemeenen maatstaf te regelen. Zij heeft echter gemeend te mogen wijzen op de bijzondere medewerking der geneeskunst-oefenaren, opdat die Hulpverstrekking niet in eene algemeene buitengewone bedeeling ontaarden, en daardoor ingrijpen in de liefdadige bemoeijingen der verschillende armen-besturen. De geneeskundigen vooral wenschen wij bij het verleenen van onderstand geraadpleegd, omdat zij geacht mogen worden het best over de behoeften te kunnen oordeelen, terwijl ook bij eene meer algemeene uitdeeling de fondsen, aan de commissie toevertrouwd, welligt te spoedig zouden zijn uitgeput en daarenboven hare leden aan vele onaangenaamheden ... Aan de geneeskundigen blijve de moeijelijke maar liefdevolle taak om aan de gewenschte commissie, plaatsen en personen aan ...

[illegible] in. — Hierdoor worden tevens de grenzen beperkt van den [illegible] welke zich anders te spoedig zoude uitbreiden.

Zóó vereenigd zullen de pogingen van velen welligt welige vruchten doen rijpen en oogsten op den akker der menschheid. Geene ijdele vrees, zich op den voorgrond te stellen, worde in deze oorzaak dat een werk zóó nuttig als gebiedend noodzakelijk, onvervuld blijve, noch late men zich door de moeijelijke werkzaamheden aan zoodanige commissie verbonden, afschrikken; in tegendeel, dat ook nu, zoo als immer, Frieslands ingezetenen toonen, dat een geest van zamenwerking hen bezielt, wanneer er sprake is, om armoede te lenigen, rampen te verzachten, al wat nuttig is en goed, te helpen bevorderen en dat zij liever bij tijds de handen willen aan het werk slaan om het kwaad zoo mogelijk te voorkomen, dan zich te laat over eene laakbare flaauwheid en onverschilligheid te beklagen.

Namens de Vereeniging van Friesche Geneeskundigen,
O. SCHREUDER, *Vice-President.*
J. LEDDER, *Secretaris.*

MEDE-CHRISTENEN!

Een onzer dorpsgenooten werd heden door eene groote ramp getroffen. Eene weduwe, die in het voorjaar haren echtgenoot ten grave zag dalen, werd plotseling van nagenoeg al hare bezittingen beroofd. Kort nadat zij zich ter markt had begeven, ontstond er eensklaps in de behuizing door haar bewoond, een hevige brand, waarvan tot nog toe de oorzaak geheel onbekend is.

In weerwil van alle aangewende pogingen tot redding, werd de ruime oogst van rogge en boekweit, waarin de weduwe zich zoo dankbaar verblijdde, de geheele wintervoorraad van hooi, al het boerengereedschap, benevens twee kalveren en een varken, eene prooi der vlammen. Slechts wat zich in de woonkamer bevond, werd gered.

Wie, wie schetst de droefheid der weduwe, toen zij na weinige uren terugkeerde en slechts rookende puinhoopen vond, waar zij eene ruim voorziene woning had achtergelaten!

Zijn er woorden noodig, Mede-Christenen! om U te nopen tot hulpvaardigheid en liefdebetoon?

Neen, gaarne en gewillig zult gij de zoo zwaar bezochte weduwe, die bijna van alles beroofd is, in haren nood helpen en bijstaan. Immers liefde betoonen is 's Christens zaligheid.

Zoo wel ten Kantore dezer Courant als bij den Ondergeteekende zal men zich gaarne met de ontvangst en bezorging uwer liefdegaven belasten.

Wijnjeterp, den 21 September 1853.
B. F. BRUGSMA, *Predikant.*

De Staatkundige Vereeniging, VOORUITGANG, gevestigd alhier, beveelt aan de Kiezers, bij de ophanden zijnde herstemming, tot Lid van den Gemeente-Raad alhier aan den Heer

P. T. PLANTENGA.

Leeuwarden, den 24 September 1853.
Namens gemelde Vereeniging,
Mr. JAN VAN DER VEEN, *President.*

Verscheidene KIEZERS uit den gegoeden Handelstand, die noch tot eene Staatkundige noch Godsdienstige Vereeniging behooren, doch die het ware belang van *Leeuwarden's* Ingezetenen beoogen, en gaarne willen medewerken tot alles wat den bloei van de Stad hunner inwoning kan bevorderen, waartoe voornamelijk de ontwikkeling van Handel en Nijverheid zeer veel kan bijdragen, wekken hunne mede-ingezetenen met het volste vertrouwen op, om den Heer

P. T. PLANTENGA

te stemmen als *Lid van den Gemeente-Raad.*

COMMISSARISSEN VAN DE STADS TEEKENSCHOOL te *Leeuwarden*, brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de LESSEN in het Handteekenen zullen aanvangen op Zaturdag den 8 October eerstkomende, des avonds ten 6 uren, op de Groote Zaal der Latijnsche School, ingaande in de Bollemansteeg; terwijl diegenen welke van de Lessen die aldaar door den Heer EERNSTMAN zullen worden gegeven, hetzij voor het eerst of weder op nieuw wenschen gebruik te maken, zich daartoe kunnen aangeven tot en met den 6 October, ten huize van genoemden Heer EERNSTMAN in de Breedstraat alhier, zullende de adspiranten tot dit onderwijs, den ouderdom van ten minsten twaalf jaren moeten hebben bereikt.

Leeuwarden, den 26 September 1853.
Namens Commissarissen voornoemd,
C. J. BOLTEN, *Lid en Secretaris.*

*** Ondertrouwd:
Buitenpost, den 25 September 1853.
Mr. J. G. W. H. VAN SIJTZAMA, en
S. W. VAN HAERSMA DE WITH.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
Sneek, den 22 September 1853.
K. DE JONG Rz., *Notaris te Wommels*, en
A. A. SLUIJTERMAN.

*** Getrouwd:
Harlingen, den 25 September 1853.
C. PENNING Jr., *van Kampen*, en
G. E. EERDMANS.

WEIDUM, den 16 September 1853. Heden werd ons vrij voorspoedig een welgeschapen ZOON geboren.

A. TJAARDA.
A. KAMSTRA.

Kennisgeving aan Familie en Kennissen.

HARLINGEN, den 21 September 1853. Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER A. M. VAN SLOOTEN, Echtgenoot van

E. P. HARKEMA.

Algemeene kennisgeving.

*** Voorspoedig verlost van een' ZOON A. TEN BRINK, geliefde Echtgenoote van
Sneek, 23 September 1853.
J. L. BAKKER.

*** Mijne geliefde Echtgenoote JANKE IJNZES KOOPMANS, verloste heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

Leeuwarden, den 24 September 1853.
R. DE HAAN Sz., *Deurwaarder.*

*** Door Gods goedheid beviel heden morgen zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON DETJE CUPERUS, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, den 24 September 1853.
D. ATTEMA, *Goudsmid.*

*** Bevallen van een' ZOON C. H. NIJDHOLD, Echtgenoot van
Harlingen, den 26 September 1853.
A. A. SNIJDER.

*** Op heden overleed tot mijne, mijner Kinderen en Behuwdkinderen droefheid, in den ouderdom van 57 jaren, mijne geliefde Echtgenoot SJOUKE HARMENS BUIKSTRA.

Leeuwarden, den 16 September 1853.
JAN J. SWART.

*** Heden overleed tot mijne diepe droefheid, na eene ziekte van vijf weken mijn teeder geliefde Echtgenoot ARIUS FOCKEMA, in den ouderdom van 31 jaren.

Naauwelijks vier jaren, waren wij in een hoogst gelukkig huwelijk vereenigd. Onze drie kinderen missen door zijn vroeg verscheiden een zorgvuldigen Vader.

Laubbach, bij Coblentz, den 19 September 1853.
C. E. MEES, Wed. A. FOCKEMA.
Eenige kennisgeving.

HUIZUM, 24 September 1853. Heden in den vroegen morgen overleed na eene langdurige ongesteldheid, nogthans zeer onverwacht, tot mijne diepe droefheid, mijne geliefde Huisvrouw ANNA LABOTS, in den ouderdom van ruim 29 jaren, mij 3 kinderen achterlatende, te jong om hun groot verlies te beseffen.

Zij die de overledene meer van nabij gekend hebben, zullen met mij kunnen waarderen welk eene beste Echtgenoote ik, en mijne 3 kinderen eene liefderijke en zorgdragende Moeder, in haar verliezen.

U. R. SCHAAP,
Koopman en Landbouwer.

*** Heden middag te 1½ uur ontsliep in den Heere onze geliefde [illegible] ter BARENDINA MARIA WILMERINK, in den jeugdigen leeftijd van 20 jaren en 7 maanden.

Balk, den 20 September 1853.
C. J. VAN BROEKHUIZEN.
H. VAN BROEKHUIZEN, geb. MENNESZ.
Eenige kennisgeving.

*** Gedrukt door vele en zware slagen, inzonderheid door den dood mijner Vrouw, voor weinige maanden, werd ik heden met mijne nog overige Kinderen gevoelig getroffen door den dood van mijn jongsten Zoon RINTJE. Hij was bijna 28 jaren oud; langdurig was zijn lijden, maar geduldig heeft hij het gedragen; christelijk was zijn sterven.

Tjerkgaast, den 20 September 1853.
J. H. TROMP.

BOLSWARD, den 21 September 1853. Na vroegtijdig voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervenden, overleed heden avond in den ouderdom van ruim 63 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder Mejufvrouw GRIETJE SIJBES IJETSENGA, laatst Weduwe wijlen den Heer GERRIT PIETERS KANNER.

G. P. BRUINSMA, *uit aller naam.*

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

*** Na een langdurig doch geduldig lijden, overleed heden morgen tot mijne bittere droefheid, mijn geliefde jongste Zoon AUKE AUKES TOLSMA, in den ouderdom van bijna 34 jaren.

Marssum, den 21 September 1853.
Wed. A. A. TOLSMA.
Mede namens mijne Kinderen.

*** Heden morgen omstreeks half zeven ure ontsliep mijne geliefde Gade SIEMENTJE GERBENS RIJPMA, na een hevig lijden, opgevolgd aan eene overigens voorspoedige verlossing van eene DOCHTER, het tweede pand onzer liefde, op den 16 dezer. Zij mogt den ouderdom van ruim 26 jaren bereiken, waarvan ik ruim 4 jaren met haar in genoegelijken echt mogt vereenigd zijn. Diep ter neder geslagen staar ik met onze naaste betrekkingen en inzonderheid met hare reeds hoog bejaarde Moeder de dierbare ontslapene na, die van wege haren stillen ootmoed en liefderijke gezindheid in haren kring eene algemeene achting en toegenegenheid genoot; — maar tevens vertroost en opgebeurd door het geloof in Christus, Wiens geest die der zachtmoedigheid en der liefde is, ween ik niet als dezulken, die geene hope hebben.

Tjerkwerd, den 22 September 1853.
S. J. RIENSTRA.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 20 tot en met den 26 September 1853 aangegeven: 15 Geboren, 5 Overleden, Gehuwd 4 paren.

Opgave der Prijzen en Aanvoer van *BOTER en KAAS*, den 23 September 1853 aan de Stadswaag te Leeuwarden.

		AANVOER:
PRIJS:	Boter, *f* 41.	1068/4, 280,8 en 89,16 vaten.
»	Kaas, *f* 28.50 à *f* 35.50.	11,058 Ned. ponden.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten* welke gedurende de 2de helft der maand Augustus 1853, ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,	Witte....	*f* 10.23	de Mudde.	Boter,		*f* 1.05½	het pond.
	Roode..	» 0.00	» »	Vleesch	Koe.....	» 0.42	» »
Rogge,		» 8.03	» »		Kalfs..	» 0.00	» »
Gerst,	Vroege...	» 0.00	» »		Schapen.	» 0.40	» »
	Late.....	» 5.80	» »	Varkens vleesch	Versch...	» 0.53½	» »
Boekweit,		» 7.47	» »		Gerookt..	» 0.75	» »
Haver,		» 3.71	» »	Aardappelen	Vroege...	» 00.0	de Mudde.
Witte Boonen,		» 0.00	» »		Late.....	» 1.90	» »
Erwten,	Witte....	» 0.00	» »	Zaad	Kool....	» 12.33	» »
	Groene..	» 0.00	» »		Raap....	» 0.00	» »
	Graauwe.	» 0.00	» »		Lijn.....	» 10.00	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 19 September 1853.
De Burgemeester,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 24 September 1853.

NEDERLAND.

Werk. Schuld	2½ pCt	60⅞	61¼	60⅞
Dito dito....	3 »	73⅞	74⅛	74⅛
Dito dito ...	4 »	93¼	93⅝	93⅜
Amort.-Synd.	3½ »			
Handel-Maats.	4½ »			

FRANKRIJK.

Obligatien....	3 pCt.	

RUSLAND.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	
Dito dito 1828/1829	5 »	107
Dito bij dito..	4 »	
Geldl. te Londen	4½ »	

SPANJE.

Obligatien	1 pCt.	21⅜	21 15/16	21⅜
»	3 »	46½		
» Binnenl. à 6/m	3 »	41	41⅜	41
Coupons Bewijzen.. ..		5¼	5⅜	

PORTUGAL.

Te Londen....	3 pCt.	37⅛	37¾	37⅛
» Uitg.				

OOSTENRIJK.

Metaliek.......	5 pCt.	78⅝	79¼
» 1852...	» »		
» (nieuwe)	2½ »		
» » 1851/52 »	»	40½	40⅞.
» » Amst.	5 »	92¾	

Met. La B. 5 pCt. 92¾; Orig Amerik. Bank-Act. 3 15/16, 4; Mex. 22½, 23, 22½; Peru 4½ pCt. 68½, 71, 69; Gren. Uitg. 8⅜, ¾; Venez. v. 100 £ 34, 5 pCt. Eng. Russen 103¾; Philad. L. N. 88, ¼.

Zoowel onze binnenl. als buitenl. fondsen hebben heden wederom eene gevoelige daling ondervonden, ten gevolge van den aanhoudenden en merkbaren achteruitgang, welke ter beurze van Londen van heden heeft plaats gehad. In verhouding van de daling alhier was de omzet betrekkelijk niet zeer levendig.

Zondag den 25 September.

Integralen 60⅞; Spaansche 1 pCt. 21 7/16, ⅜, 7/16, ½; Binnenl. 3 pCts. 41¼, ⅛; Portug. 3 pCts. 37¼, ⅛; Fransche Oblig. 3 pCts. 68½; Metaliek 5 pCt. 78¾, ⅝; ½, 9/16; Dito 1851 2½ pCt. 40⅜; Mexik. 22⅝, ⅜; Dito Onbep. 22¼, ⅜, ¼, ⅛; Grenada Uitgest. 8⅛, ⅜; Philad. L. N. 88½.

De prijzen der genoteerde fondsen waren heden vrij vast, bij eenige affaire in Oostenrijksche, Spaansche en Mexik.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD DOKKUM, geven bij deze kennis aan de belanghebbenden, dat de Uitloting van Twee Aandeelen ieder groot *f* 500, in de Geldleening door gemelde Gemeente aangegaan, ten behoeve der Kunstwegen door *Dantumadeel*, *Westdongeradeel* en *Ferwerderadeel*, zal plaats hebben op Zaturdag den 1 October e. k., op het Gemeentehuis te Dokkum, 's middags ten *twaalf* uur.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
E. JONGSMA.
De Secretaris,
A. VAN SLOOTEN.

HET GEMEENTE-BESTUUR VAN WORKUM, gedenkt op Woensdag den 5 October eerstkomende, des middags 12 uur, in het openbaar, ten Raadhuize aan te besteden:

Het MAKEN van een *KISTHOOFD*, ter lengte van veertien ellen, langs het zoogenoemde *Spui*, bij de Haven aldaar, met bijlevering van Materialen; — waarover het Bestek en de Voorwaarden op de Secretarie ter lezing liggen.

Workum, den 24 September 1853.
Het Gemeente-Bestuur voornoemd,
F. MOSSEL, *Burgemeester.*
IJ. VISSER, *Secretaris.*

De Hervormde Floreenpligtigen in de gemeente *Kollumerland en Nieuw-Kruisland* worden opgeroepen, om te compareren in hunne Dorpskerken, op Zaturdag den 8 October e. k., ten einde te delibereren over en bij welbevinding vast te stellen de Begrootingen der Kerkvoogdijen, dienst 1854, als die van:

Kollumerzwaag, 's voormiddags 9 uur.
Westergeest, 's voormiddags 10 uur.
Oudwoude, 's voormiddags 11 uur.
Kollum, 's namiddags 1 uur.
Augsbuurt, 's namiddags 3 uur.
Burum, 's namiddags 4 uur.

Kollum, den 23 September 1853.
De Burgemeester van Kollumerland en Nieuw Kruisland,
SIXMA VAN HEEMSTRA.

[illegible] EN WETHOUDERS DER GEMEENTE DWINGELO, maken [illegible], dat

DE NAJAARSMARKT
OP ZATURDAG DEN 8 OCTOBER e. k. invallende;
is verschoven op
MAANDAG 10 DAARAANVOLGENDE:
daarbij tevens aan de belanghebbenden kenbaar makende, dat de ingezetenen van *Dwingelo* dit jaar hun JONGVEE HIER en niet, als naar gewoonte, te *Ruinen* ter Markt zullen brengen.

Dwingelo, 12 September 1853.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
Mr. G. W. v. d. FELTZ Jr.
J. PRINS, *L. S.*

7de Regement Infanterie.

Op Maandag den 10 October 1853, des middags om 12 uur, zal op het Bureau van den Kommanderenden Officier der vereenigde Bataillons van het 7de Regement Infanterie te *Leeuwarden*, de aanbesteding plaats hebben van:
AARDAPPELEN, ERWTEN en PATENT-OLIE, voor de menages van gezegde Bataillons.

De Inschrijving heeft plaats met geslotene billetten in eene bus, die op het bepaalde uur geopend wordt. De Voorwaarden der levering zijn te lezen, dagelijksch van 10 tot 1 uur, op het Bureau van den Kommanderenden Officier in de Kazerne *Prins Frederik*.

De Majoor kommanderende het 1ste en 4de Bat. 7de Reg. Inf.
W. J. KNOOP.

Het in de Courant van Vrijdag ll. geannonceerde Veeboelgoed te Holwerd, door den Notaris E. MEIJER, te Nes op Ameland, zal op den 29 September 1853, *GEEN VOORTGANG HEBBEN.*

Verkoop te Sneek.

De Notaris JORRITSMA, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, veilen:
Eene hechte en sterke KOOPMANS HUIZINGE, met ruim ERF en daarachter zich bevindende groote BIERBROUWERIJ, PAKHUIS, beste ZOLDERS en STEEG, staande goed ter nering aan het Grootzand te Sneek en uitkomende aan het Achterom, waarin thans vóór eene volledige Brood- en Kleinbakkerij wordt uitgeoefend door *J. Bruens*, en achter eene Bierbrouwerij door *F. Burghgraeff*; het eerste November a. s. en het laatste 1 Mei 1854 te aanvaarden, en zulks in 2 perceelen, bij Billetten nader te omschrijven.

Wie gading maakt kome Woensdag den 28 September a. s. 's avonds 7 uur, ten huize van *F. Slager*, te Sneek.

KLAPHOUTVEILING te *GROUW*. — De Notaris P. BOLTJES, te Grouw, zal, ten verzoeke van J. G. de JONG, Houtkooper aldaar, op Zaturdag den 1 October 1853, des morgens ten 11 uur, op de Werf te Grouw, tegen gereede betaling veilen: Eene uitmuntende partij KLAPHOUT, van 1 el 60 duim lengte en zulks in stapels, welke genummerd ter verkoopplaats zullen worden daargesteld.

Huis en Hooilanden.

De Notaris J. S. BOKMA, te Akkrum, zal, op Zaturdag den 1 October 1853, des avonds om 6 uur, ten huize van den Kastelein *A. S. Dijkstra*, te Akkrum, publiek bij strijk- en verhooggeld provisioneel verkoopen:

1. Eene in den jare 1843 nieuw gebouwde HUIZINGE, staande en gelegen op den hoek van de Wijde Steeg te Akkrum, een heerlijk uit zigthebbende op de rivier *de Boorn*, en hoofdzakelijk bestaande in: Twee behangen Kamers, een Keuken, Werkplaats en grooten Zolder met beschoten dak; bij den eigenaar *IJsbrand G. Walstra* in eigen gebruik.
2. 2 bunder 70 roede en 20 el uitmuntend HOOILAND, gelegen in Zomerpolder aan den Grindweg naar de Joure.
3. 3 bunder 50 roede en 60 el dito HOOILAND, gelegen bij de Tjennemeer aan het Groote Scheepsvaarwater onder Haskerdijken.
4. 89 roede 20 el dito HOOILAND aldaar, gelegen aan de Opvaart bij de Brijpot, en
5. 3 stukken HOOILAND, gelegen op de Tranen onder Haskerdijken, allen bevoorregt met Reed naar den Grindweg, en met Reed en Opslag naar en aan de Oude Geeuw.

Alles in eigendom behoorende aan *IJsbrand G. Walstra.*

De Landen dadelijk na de toewijzing, en de Huizinge den 12 Mei 1854 te aanvaarden.

Bekant Zwolsch Eikenhout, Beuken- en Populierboomen.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Maandag den 3 October 1853, des voormiddags 10 uur, bij den voormaligen Wijedwinger aldaar; verkoopen: Eene partij bekant ZWOLSCH EIKENHOUT, waaronder Zaaghout, Kromhout, Leggers, Damleggers, Hek- en Stekpalen, zoomede eenige BEUKEN- en POPULIERBOOMEN.

Bij GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR van 1854 tot 1861: 1°. Eene ZATHE te *Oosterlittens*, groot 25 bunder (68 pond.) Greide; bij de Wed. *Camstra* in huur; de briefjes in op 30 September; 2°. Eene ZATHE te *Arum*, groot 50 bunder (185¾ pond.) ½ Bouw en ½ Greide; bij *P. M. Bijdeweg* in huur; de briefjes in op 7 October (en niet op 30 September. — Conditien en briefjes in bij PATER, in de Kerkstraat te Leeuwarden.

ATTENTIE S. V. P.

UIT DE HAND TE KOOP: Eene florissante in volle werking zijnde KOEK- en BANKETBAKKERS-AFFAIRE, waaraan nog van ouds vele relatien zijn verbonden, met ruime veelverbeterde HUIZINGE, TUIN, PAKHUIS enz. Te bevragen bij den eigenaar J. A. VISSER, Grootzand te Sneek.

Door overlijden wordt ter overneming tegen 12 Mei 1854 IN KOOP AANGEBODEN: Eene DAMES ZIJDEN- en STROO-HOEDEN-AFFAIRE, benevens de HUIZINGE, staande op een der beste standen te Sneek, waarin die affaire sints eenige jaren is uitgeoefend en nog met succes wordt voortgezet.

De belanghebbenden worden verzocht onder *franco* brieven zich te adresseren onder letters D. H. bij den Boekh. F. HOLTKAMP, te Sneek.

TE KOOP, om dadelijk te aanvaarden:

Een hechte en moderne HOUTEN KOEPEL, met Glazen Deur, Ramen, Binnenkastjes en Zonneblinden, staande gemakkelijk ter vervoer aan het water.

Voor informatien vervoege men zich aan IJPE BROUWER, Mr. Timmerman in de Minnemastraat te Leeuwarden.

Blaauwe Kastdruiven te koop,

bij J. BRINK, op het Klein Schavenek, letter E, no. 304, te Leeuwarden.

De Ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat zij hare affaire als HUISSCHILDER en GLAZENMAKER heeft overgedaan aan JACOB BIJLSMA, die gedurende meer dan twintig jaren als zoodanig bij haar is werkzaam geweest, en wien zij alzoo aan hare geëerde begunstigers ruimschoots kan aanbevelen. Zij bedankt allen welke haar met hun vertrouwen hebben gelieven te vereeren, en noodigt hare schuldenaren uit om het door hen verschuldigde aan genoemden BIJLSMA, in de Lemmer, als daartoe door haar gemagtigd, te voldoen.

S. NICOLAI, Wed. J. Steensma.

De Ondergeteekende neemt de vrijheid, naar aanleiding van bovenstaande advertentie, zich aan het geëerd Publiek gunstig aan te bevelen.

Lemmer, den 20 September 1853. J. BIJLSMA.

FABRIEK en MAGAZIJN van *MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS* etc. etc., buiten 't Hoogend, te Sneek.

COOL & GREVE, *Steenhouwers.*

KAGCHELS.

Bij den Ondergeteekende zijn te bekomen: onderscheidene soorten van KAGCHELS.

Woudsend, den 24 September 1853.

A. P. BIJVOETS,
Koperslager en Kagchelmaker.

De Ondergeteekende, oprigter der, nu acht jaren [illegible] SNEEKER COURANT, en sedert al dien tijd Redacteur [illegible] *verpligt gevonden*, met 1 October e. k. zijn ontslag uit die [illegible]

Sneek, 21 September 1853. [illegible]

Bij J. van der BAAN, Mr. Vleeschhouwer, op de Tuinen te Leeuw[arden] te bekomen: Beste RUNDER-HAZEN, tegen 65 Cents het Ned. [illegible]

TABAK.

Bij de Ondergeteekenden is de TABAK 5 Cent het Ned. ℔ opgeslagen.

Dragten, den 26 September 1853.

B. v. d. MEU[illegible]
A. ZOOVELE[illegible]

De Ondergeteekende berigt door deze aan zijne geëerde begunstigers, dat zijne ordinaire BAAIJ- en KRUL-TABAK vijf Cents per N. ℔ heeft geslagen.

Berlikum, den 22 September 1853. T. W. OSINGA.

f 2500

gevallen op no. 18,091, bij JACOB H. WIELINGA, Gedelegeerde bij de S[taats] Loterij, op het Grootzand te Sneek.

OUDSCHANS FR. MALLAN, *Dentiste, geoctrooijeerd van den Koning*, zal *Woensdag* of *Donderdag* te consulteren [te] ontbieden zijn in het *Heeren Logement bij den Heer MINN[E]* te *Harlingen*, en *Vrijdag* en *Zaturdag* te *Leeuwarden*, *Logement DE PHOENIX*, over het INZETTEN van KU[NST]TANDEN op GUTTA-PERCHA en VERBORGEN RESSORTS per ATTRACTIE. Zal plomberen met zijne PÂTE ALBADURATA, en verder [al]les wat tot zijn vak behoort.

Door de menigvuldige aanvragen van vele geachte ingezetenen, zal hij in vervolg van tijd tot tijd deze Provincie bezoeken, en zal abonnementen [aanne]men, zoowel voor Kinderen als voor het inzetten van Kunsttanden.

Brieven uit de Provincie verzoeke *franco.*

BURGER-PETITIE
AAN Z. M. DEN KONING VAN PRUISEN.

Allergenadigste Koning en Heer!

Wanneer de Ondergeteekenden, allen inwoners van *Elberfeld*, het waagt volgende bede allerondanigst tot voor den troon van Uwe Majesteit te [bren]gen, geschiedt zulks in het volle bewustzijn, dat Hoogstdezelve niets onv[erlet] laat, wat eenigzins kan bijdragen tot het geluk en de welvaart van Hoogst[deszelfs on]derdanen.

Onze land- en stadgenoot CARL BARTHELEMY was zoo gelukkig eene K[ruiden]-Artsenij uit te vinden, die zich bij de sedert langen tijd heerschende Cho[]lera Morbus als zeker geneesmiddel gekenmerkt heeft.

Overwegende, dat de heelkunde tot heden geen middel tegen de Cholera bus kent, getnige de groote verwoestingen, welke deze ziekte hier en elders aanrigtte, houden de Ondergeteekenden het voor dienstig en noodzakelijk [de] vruchten der genoemde uitvinding aan de menschheid te verzekeren, en zij het derhalve tot Uwe Majesteit de allerondardanigste bede te rigten, dat Hoogstdezelve moge behagen, zich omtrent de verkregene resultaten van genoemde Cholera-Kruiden-Artsenij zekerheid te verschaffen, om na verkrijging daarvan, deze uitvinding voor rekening van het Rijk aan te koopen, en het Middel onder de door den Staat goedgekeurde Artsenijen te laten opnemen, ter[w]ijl zij Uwe Majesteit tevens verzoeken, het debiet van het Middel, na de [be]vaarding en de goedkeuring van het Ministerie voor medicinale zaken, getrouw naar de tegenwoordige toebereiding, aan de Gemeente-Besturen, of wel [waar] noodig is aan Apothekers, maar in dit geval voorzien van een Rijkszegel [en] der matige winstbepaling, op te dragen.

Met den diepsten eerbied, enz.

(Volgen *vijf en dertig honderd* handteekeningen).

Voor deugdelijk afschrift
C. A. FLESCHE,
Voorzitter.

Elberfeld, 26 April 1850.

J. J. OBRECHT,
Secretaris.

Deze KRUIDEN-ARTSENIJ is in onderstaande Dépôts te verkrijgen à *f* 4,80 de flesch. Eene uit het Duitsch vertaalde Brochure, die over dit [Kruide]num handelt en vele bijzonderheden bevat, wordt voor 25 Cents afgegeven.

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *P. K. de Groot*; Assen, *H. P.* [illegible] *Gorcum*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Fra[neker], *K. Drager*; Gorredijk, *S. G. Zwart*; Harlingen, *P. L. Mirande Ps.*; [Hind]loopen, *David de Jong*; Kollum, *C. Nihot*; Leeuwarden, *J. J. van Bad*[illegible] Meppel, *J. M. Barth*; Sneek, *P. T. Potma.*

De PILLEN van HOLLOWAY
ZIJN EEN ZEKER MIDDEL VOOR GEBREK AAN SPIJSVERTERING EN MAAGKWALEN.

De kenteekenen eener moeijelijke spijsvertering zijn: maagkrampen, zuur[], oprispingen, gebrek aan eetlust, uitzetting der maag, blozende kleur, zekere drukking op de maag na het middagmaal, moeijelijke omloop des bloeds en pijn in het hoofd en op de borst. Om alle deze ongesteldheden te verdrij[]ven behoeft men slechts eenige weinige dosis der Pillen van *Holloway* te [ne]men. Dit onwaardeerbaar geneesmiddel neemt alle deze kenteekenen van on[gesteld]heid spoedig weg, versterkt de maag en behoedt voor het weder instorten nadat men hersteld is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0,90,	*f* 2,10,	*f* 3,30,	*f* 7,75,	*f* 15,50,	*f* 23,50.
POTJES ZALF	van - 0,90,	- 2,10,	- 3,30,	- 8,15,	- 15,90,	- 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddépôt den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. van HARINXMA, Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; den Heer S. G. Sw[art] te Gorredijk; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Een BAKKERSKNECHT, geheel of ten deele zijn werk verstaande, [van] Protestantsche Godsdienst, kan dadelijk werk bekomen, bij J. S. WESTRA, Mr. Bakker te Jelsum. Adres in persoon of met *franco* brieven.

Een BAKKERSKNECHT die Brood-, Klein-, Beschuit-, Koekbakken enz. verstaat, kan van stonden aan werk bekomen bij F. M. WIJNIA, te Wirdum[]mels. Brieven *franco.*

BOEKHANDEL.

Bij een Boekhandelaar in *Friesland*, tevens Uitgever en Boekbinder, gevraagd een LEERLING, tegen billijke vergoeding voor kost, [inwo]ning enz. — Adres met *franco brieven onder letters E. I.* bij A. van ZUIJ[LEN] bij de voormalige Vrouwenpoort te *Leeuwarden.*

Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, en voorts bij alle solliede Boekhandelaren:

VICTOR KELLER'S
NALATENSCHAP
AAN ZIJNE VRIENDEN.
een HUISBOEK
VOOR DENKENDE CHRISTENEN.

Naar het Hoogduitsch door
J. M. N. ROLL,
Evangelisch Luthersch Predikant te Amsterdam.

Deze vernieuwde uitgave geschiedt in afleveringen van ongeveer vijf [vel] druks, en zal vervat worden in twaalf afleveringen, te zamen uitmakende [] groot-octavo boekdeelen.

Elke aflevering zal bij voornitbestelling berekend worden tegen [] zoodat het geheele werk op *f* 7.20 komt te staan.

De eerste aflevering is bereids verzonden en bij den uitgever en zijne [corres]pondenten ter inzage voorhanden.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.